

FORUM

Forskningscentrum för psykosocial hälsa

Nyhetsbrev N° 2 – 2010

Redaktör Merja Metell Suomalainen, merja.metell-suomalainen@sll.se
Telefon: 08-672 45 50 Mobil: 0707-37 40 97 Webbplats: www.forumforskning.se

Unik utvärdering av föräldrastödsprogram

– Det är svårt att förändra ett beteende och frågeställningen är om föräldrastödsprogram kan få folk att tänka nytt. Man blir lätt inkörd på ett sätt att vara som förälder, säger Camilla Jalling, kriminolog och doktorand på Karolinska Institutet och Forum.

Hon är nyligen hemkommen från Kanada där hon presenterade sin forskning ”Effektstudie av preventionsprogram för föräldrar till riskungdomar”. Det är den första studien i Sverige som ska mäta effekter av föräldrastödsprogram som riktar sig till föräldrar till ungdomar som visat tecken på att utveckla eller har utvecklat ett antisocialt eller normbrytande beteende.

Programmen som studeras är UngdomsKomet och FöräldraStegen.

– Den här typen av insatser för just riskungdomar har aldrig utvärderats tidigare på detta sätt och inte heller har man haft en kontrollgrupp att jämföra resultaten med, säger Camilla Jalling.

– Det är en av världens största studier om effekter av föräldraträningsprogram, säger Anders Tengström, forskningschef på Forum.

I studien tittar man bland annat på: förändrar ungdomarna sitt riskbeteende eller antisociala beteende, hur ser det ut med kriminalitet och missbruk och är det någon skillnad i effekt mellan de två programmen?

Programmen tar fasta på risk- och skyddsfaktorer och arbetar med att bygga upp och stärka de skyddsfaktorer som redan finns inom familjen. Både UngdomsKomet och FöräldraStegen är ursprungligen utvecklade i USA. Där har man forskat i över 20 år på föräldrastöd och programmen är utvärderade där med bra resultat.

– Det ska bli intressant att se hur de fungerar i en annan kontext och i en annan kultur när de är omgjorda, menar Camilla Jalling.

Läs mer på www.forumforskning.se eller www.ungdomsstudien.se. •

Nya metoder

I höst startar en studie där Forum tillsammans med Carema ska utveckla psykologisk behandling för den stora grupp patienter som idag söker hjälp på vårdcentraler på grund av diffusa, psykiska besvär. I till exempel Stockholmsområdet uppskattas den här gruppen vara 30 procent av alla som söker vård inom primärvården. Idag är standardbehandlingen mediciner, någon annan behandling finns inte. Studien är unik genom att man jämför psykofarmaka med en ACT-behandling (Acceptance and Commitment Therapy). •

God återväxt

Tre av 15 platser på Karolinska Institutets och Uppsala Universitets nystartade nationella forskarskola i klinisk psykiatri har tillfallit medarbetare på Forum. Åsa Spännargård, leg. psykolog och leg. psykoterapeut, Fredrik Livheim, leg. psykolog och doktorand, och Henrik Josephson, leg. psykolog och doktorand, börjar den tvååriga forskarskolan i september. •

Utbildningar i höst

Sista anmälningsdag för utbildningen ”Att behandla spelberoende med KBT” som börjar i augusti är den 30 juni. Utbildningen är en manualbaserad gruppbehandling med KBT och inslag av Motiverande samtal. Den ges av Forums enhet Kunskapscentrum för prevention och intervention vid spelberoende på uppdrag av Statens folkhälsoinstitut. Anmälan och mer om den och andra utbildningar på www.forumforskning.se/utbildningar. ●

Stödinsatser synas

Närmare 400 000 barn lever i familjer med någon form av missbruksproblematik eller där det förekommer våld mellan de vuxna. I många kommuner finns stödgruppsverksamheter för dessa barn och ungdomar. Nu ska för första gången en utvärdering göras av vilka effekter de olika stödgruppernas insatser har egentligen. Läs mer om studien som leds av Annemi Skerfving på Forum och hur man kan anmäla sig på www.barngruppstudien.se. ●

Kunskapscentrum om spelberoende

Den senaste prevalensstudien från Statens folkhälsoinstitut visar att gruppen spelmissbrukare nästan har fördubblats i åldersgruppen 18–24 år, till närmare nio procent. Generellt spelar svenskarna dock mindre sedan den förra studien 1998, men de som spelar – spelar för mer pengar.

Siffror från Lotteriinspektionen visar att den totala omsättningen på spel, före utbetalda vinster, för förra året var närmare 41 miljarder kronor.

– Nu vet vi att det spelas mycket men vi vet för lite om risk- och skyddsfaktorer relaterade till ungdomar och spelande, säger Anna-Karin Neubeck, forskningsledare för Forums enhet Kunskapscentrum för prevention och intervention vid spelberoende.

Studien ”Drömmen om oberoendet” som pågår på Forum kommer att ge mycket kunskap om gruppen 16–24 år som söker hjälp för spelproblem.

– Vi kommer få en bild av hur gruppen mår, vad de spelar på och vilka konsekvenser spelandet ger. Det är nödvändigt för att på bästa sätt kunna utveckla behandlingsmetoder och preventionsinsatser, säger Anna-Karin Neubeck.

Tendenser i studien visar att olika

speltyper skiljer sig åt. Det verkar finnas en skillnad mellan gruppen som primärt spelar Internetspoker och de som spelar på spelmaskiner.

Framtiden kommer också påverkas av att spelberoende förväntas kategoriseras som ett beroendetilstånd tillsammans med andra substansberoenden i nästa DSM 5 (Diagnosical Statistical Manual for Psychiatric Disorders).

Det kommer få effekter på prevention, intervention och behandling.

Läs mer om Forums spelberoendearbete på www.forumforskning.se. ●

Merja Metell
Suomalainen är
kommunikations-
ansvarig på
Forum

Nyhetsbrevet får allt fler prenumeranter – och det uppskattar vi verkligen!

Nyhetsbrevet skickas bland annat till alla riksdagsledamöter, så inget konstigt alls att de inte hör av sig om en prenumeration. Men hur är det med landstings- och kommunpolitiker; behöver inte de uppdatera sig om vad som händer inom den psykosociala forskningen och få mer kunskap? En prenumeration kanske?

I det här numret har vi frågat några läsare vad det är som lockar med nyhetsbrevet och vad som skulle vara inspirerande att läsa mer om. Tack för era tips!

**Helena Ohlsson, skolkurator,
Värmdö Gymnasium**

– Jag tycker att ni har bra och intressanta artiklar och föreläsningar. Ta gärna upp mer kring samverkansfrågor i sociala frågor. Kanske mer om hur forskning används på fältet – speciellt skolfrågor, till exempel om likabehandlingsarbete för att få trygga skolor.

**Maria Danielsson, utredare,
Kriminalvården Norrköping**

– Det är en bra mix mellan forskningsresultat och planerade undersökningar, men jag skulle gärna se mer resultat beskrivna. Det är också kort och enkelt beskrivet, vilket är tilltalande. Man skulle kunna lägga till mer hänvisningar om var man kan läsa vidare.

**Charlotta Brattberg, kvinnofrids-
samordnare, Sollentuna**

– Jag är intresserad av frågeställningar som berör psykosocial hälsa. Via nyhetsbrevet hoppas jag få en bra överblick över de forskningsteman ni fokuserar er på. Jag skulle gärna läsa om psykosocial hälsa ur ett genusperspektiv och ur ett livsförloppsperspektiv. ●

Disputationsdags

Yasmina Molero Samuelsson, doktorand på Karolinska Institutet och Forum, lägger fram sin avhandling i höst. Hon har studerat antisocialt beteende under fyra årtionden hos män och kvinnor med missbrukarproblem. ●

Speltelefonen
08-672 45 38

Hjälp och behandling mot spelberoende